

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 109/14

Luxemburg, 17 iulie 2014

Concluziile avocatului general în cauza C-364/13
International Stem Cell Corporation/Comptroller General of Patents

Potrivit avocatului general Cruz Villalón, un ovul care este stimulat să se dezvolte fără fecundare și care nu este apt să devină ființă umană nu poate fi considerat embrion uman

Cu toate acestea, dacă acel ovul este manipulat genetic în așa fel încât să se poată dezvolta într-o ființă umană, el trebuie considerat embrion uman și, prin urmare, exclus de la brevetare

Directiva privind invențiile biotehnologice¹ stabilește norme referitoare la brevetarea invențiilor biotehnologice. Potrivit directivei, corpul uman în diversele sale stadii de formare și de dezvoltare nu poate constitui invenție brevetabilă. Un element izolat din corpul uman sau produs într-un alt mod prin intermediul unui procedeu tehnic poate fi totuși protejat prin brevet. Cu toate acestea, invențiile trebuie considerate nebrevetabile în cazul în care exploatarea lor comercială ar contraveni ordinii publice sau bunelor moravuri. În acest context, utilizările embrionilor umani în scopuri industriale sau comerciale nu sunt brevetabile.

International Stem Cell Corporation (ISC), societate care își desfășoară activitatea în domeniul biotehnologiei, a introdus la United Kingdom Intellectual Property Office (Oficiul pentru proprietatea intelectuală din Regatul Unit) două cereri de brevete naționale pentru o tehnologie de producere de celule stem pluripotente² din ovocite activate partenogenetic³. Oficiul a respins ambele cereri pentru motivul că invențiile în discuție presupun utilizări ale embrionilor umani sau chiar distrugerea unor asemenea embrioni, astfel încât ele nu sunt brevetabile potrivit Hotărârii Brüstle⁴. În acea hotărâre, Curtea a statuat că orice ovul uman nefecundat care, prin partenogeneză, a fost stimulat să se divizeze și să se dezvolte și care este de natură să declanșeze procesul de dezvoltare a unei ființe umane este un „embrion uman”.

ISC a formulat o acțiune împotriva deciziei Oficiului la instanțele din Regatul Unit, susținând că, întrucât ovocitele activate nu sunt apte să devină ființe umane deoarece nu dispun de ADN patern, restricțiile referitoare la brevetare care rezultă din Hotărârea Brüstle nu sunt aplicabile acestei tehnologii.

High Court of Justice, care a fost sesizată cu judecarea cauzei, a întrebat Curtea dacă ovulele umane nefecundate stimulate să se dezvolte prin partenogeneză și care nu sunt apte să devină ființe umane ar trebui să fie considerate embrioni umani.

În Concluziile prezentate astăzi, avocatul general Pedro Cruz Villalón consideră că criteriul decisiv care ar trebui să fie luat în considerare pentru a stabili dacă un ovul nefecundat poate fi considerat embrion uman este acela dacă **ovulul nefecundat respectiv are capacitatea intrinsecă de a se dezvolta într-o ființă umană**. În schimb, simplul fapt că un ovul nefecundat este capabil să se

¹ Directiva 98/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 1998 privind protecția juridică a invențiilor biotehnologice (JO L 213, p. 13, Ediție specială, 13/vol. 23, p. 268).

² Celulele pluripotente se pot dezvolta în toate celulele care compun organismul, dar nu și în țesut extraembrionar, astfel încât nu pot evolua într-o ființă umană. Aceste celule pot fi utilizate în tratarea a numeroase boli care până acum erau incurabile.

³ Partenogeneză se referă la declanșarea embriogenezei fără fertilizare, prin activarea ovocitului în absența spermei. Această activare se poate realiza printr-o varietate de tehnici chimice și electrice. Ovocitul activat conține o serie unică sau dublă de cromozomi materni, însă nu conține ADN patern.

⁴ A se vedea Hotărârea Curții din 18 octombrie 2011, Brüstle, C-34/10, EU:C:2011:669 (a se vedea și comunicatul de presă nr. [112/11](#)).

angajeze într-un proces de diviziune și de diferențiere celulară similar cu cel al unui ovul fecundat nu este suficient în sine pentru ca acel ovul să fie considerat embrion uman. Întrucât din observațiile prezentate de părți, precum și din explicațiile date de High Court of Justice rezultă că partenotele, organismele rezultate din partenogeneză, nu au ca atare capacitatea intrinsecă de a se dezvolta într-o ființă umană, avocatul general propune Curții **să nu le includă în definiția de embrioni umani**.

Cu toate acestea, având în vedere manipulările genetice testate cu succes pe șoareci, domnul Cruz Villalón nu poate exclude posibilitatea ca, în viitor, partenote umane să poată fi modificate genetic în așa fel încât să se poată dezvolta până la capăt și, prin urmare, într-o ființă umană. Din acest motiv, avocatul general precizează că **partenotele nu pot fi excluse din sfera noțiunii de embrioni decât în măsura în care ele nu au fost manipulate genetic pentru a dobândi capacitatea de a se dezvolta într-o ființă umană**.

În sfârșit, avocatul general subliniază că, în opinia sa, chiar dacă partenotele trebuie să fie excluse din sfera noțiunii de embrion uman, **directiva nu împiedică un stat membru să excludă partenotele de la brevetare întemeindu-se pe considerente de ordine publică și bune moravuri**. El consideră că, prin excluderea embrionilor umani de la brevetare, directiva se limitează doar la stabilirea unei interdicții minime la nivelul Uniunii, permițând în același timp statelor membre să extindă interdicția brevetării la alte organisme întemeindu-se pe considerente de ordine publică și bune moravuri.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106